

Hazai és egyéb kiegészítő Toldalékok.

A' Magyar Kurir' 44.-dik darabjához.

Magyar Ország.

A' Pesti közönséges levelekben ilyen hazai zikkelyek jöttek - ki Május' 29.-dik napján: — “

A' szeles de tiszta napok annyira kedveztek a' Pesti vásárra-jövőknek, hogy már most a' kirakodó héten mind a' különös szállások, mind a' Vendégfogadók a' sok idegenekkel rakva vannak. — Reménylünk tehát, hogy ezen vásár minden tekintetben jó leszén. —

Kassáról. Máj. 20.-án. Tudva vagyón, hogy a' Pesti Magyar Theátrumi Társaság az O Theátrum eladatása után, míg illendő Nemzeti Theátrum készülhetne, a' Hazának egyéb városaiban kívánt szerentsét próbálni, s így, több Ns. Vármegyéknek kívánságát teljesítvén, az Intézetnek számosabb Jóakarókat szerezni. — *Egerben* tette első próbáját olly szerentsével, mellynél nagyobbat nem is reménylhetett. — Onnan *Miskolcra* ment állandóbb maradásra. Hol a' közönséges kedvelés nem tsak illendő jövedelmet, hanem olly jó hirt is szerzett néki, hogy mi is régen óhajtottuk ezen jeles Társaságnak játékait látni. — Ezen hónap' 15.-dikén kezdette nálunk a' jázást a' városi Theátrumon, s minthogy éppen Ns. *Alaúj Vármegyének* akkor köz Gyűlése vala, szerentsés volt a' Fő Nemeség', s az öszvegyűlt Rendek', és a' Ns. Város színe előtt magát megmutatni. A' jázás jeles bizonyosága lett a' hazafui nemes érzésnek; mert a' Fő Emberek, a' Nemesség, és a' Városi Tanács, s előbbkelő Lakosok mint részt kívántak venni ezen nemzeti mulattságban. A' gyűlekeznek méltóságához képest megkülönböz-

tetett igyekezet látszott a' Tagokban is, mellyel annyira megelégedett az egész Ns. Gyülekezet, hogy tetszését többszöri szíves tapsolással, s öröm kiáltással kijelenténé. Az első megelégedés a' következő mindennapi jázásra még több Nézőketszerzett úgy annyira, hogy Vasárnap, Máj. 19.-dikén, a' sokaság a' Theátrumba bé nem férhetett. Ez világosan megmutatja, hogy Ts. Ns. *Abujvár Vármegyének* Rendei érzik magokban a' Nemzeti méltóságot, és az anyai nyelvnek édességét a' köz mulattságokban is örömet kóstolgatják. De *Kassa Szabad Királyi Városának* Ns. Tanáttsa, és *Érdemes Polgárjai* is ezen Nemzeti Társasághoz mutatott kedvezéseikkel megbizonyították, hogy érdemesek Felső Magyar Ország városai között az első rangra, mellyel eddig méltán ditsekedhettek. Illy hazafiu érzésű Nemes Gyülekezet a' maga részvételeivel megerősíti azt, a' mit *Tudós Báró Bielefeld* mondott: „*A' Theátrum a' szívbe szelidébb erköltsöket tsepegtet; a' Nemzeti pallérozódást hathatósan elősegíti; a' nyelvet tsinosítja, és kellemtesen elterjeszti.*“ Erre nézve kiki méltán óhajtja, hogy ezen Nemzeti Intézet Hazánk' kebelében a' köz segedelmek által állandó talpra állittassék, és a' közép pontbol, *Pestről* szembetűnő hasznait mindenfelé kitejjeszthesse.“

Tudományos Dolgok.

Egy igen szükséges könyvkiadásáról a' Magyar Orvosok' könnyebbségekre, s a' szülők' szükségekre.

Alól megnevezett, minekutánna *Erdély Országban* öt esztendeig *Vármegye Orvosi hivatalt* viselvén, számos *Babákat*

tanítottam, 's utóbb itt Pesten sok Orvosi tudományt tanuló Ifjaknak 's Bábáknak gyakorlati óhajtásokat hallottam, mely szerint azok egy jólkészült Bábadoktorságot tanító könyvet kívánának Anyanyelvünkön, 's egyszersmind a' Hazához vonzó buzgóságtól is lelkesítettvén: eltökéltem magamban hogy ezt az igen szükséges, és lélekbenjáró Tudományt minden azt óhajtó nevendék Orvosoknak, 's szülöttjeiket szerető Anyáknak meglegedésekre, Anyanyelvünkön kidolgozzam, 's az által az idegen nyelveken írt, efféle drága Munkákat, még a' nyelveket értő ifju Orvosoknak is szükségtelenekké tégyem, a' nyelveket nem értőkön pedig Nemzeti nyelvünkkel segítsek.

Ezen szándékomhoz ragaszkodván, ki dolgoztam ezt a' betses Tudományt Magyar Nyelven úgy, valamint tehettségem engedte, 's a' mint azt a' rövid időn megjeleendő Munkám, melly már ezen nevezet alatt —

Szülést-segítő Tudomány;

a' censurán is által esett, a' dolgot értő Tudósoknak ítéletek eleibe terjeszti. Követtem ezen Tudományban a' legkésőbbi Systemát 's a' Deák és Német efféle Írókat, kiket a' Magyar Munkában, a' Tzikkelyek alatt, a' Tudósok' kedvéért előszámláltam. Ebben a' munkában, nem tsak a' szülés körül előforduló fontos foglalatosságok, hanem az új szülöttnek a' szülés' szempillantájától fogva való jó gondviselése is nyomosan vagyon előadva, 's ezen kívül még némely olly nyavaják is, mellyek a' Gyermekegyosokat néha igen rövid idő alatt veszedelemben szokták ejteni, mint p. o. a' Gyermekegyas-hidegletés 's több effélék, mellyek más ilyen szülés' segédelmét tanító könyvekben fel nem találtnak.

Nemes Magyar Hazák 's ezeknek kü-

lömböző rendű Oszlopai 's szülöttjei! Anyanyelvünkön írt Tudományoknak igaz betűlőji, Jó szülők, és hív Orvosok! Itt van ismét egy tágas út, mellyen iparkodó Nemzetünk' virágzása felé köz igyekezettel mehetünk.

En részemről szívesen törekedtem jót tenni fáradtságom által: Légyenek hát olyanok is számosan, a' kik jó igyekezeteimet a' Munkához megkívántató költség' előrefizetésével előmozdítani igyekezzenek. A' Munka 2 kötetből áll, melynek nyomtatása 's az ahhoz készüendő réztáblák is, mellyek a' szülés körül előforduló különböző foglalatosságokat és Eszközöket képzelte-
tik, e' mostani világban, sokba kerülnek: mindazonáltal reménylvcn az Előfizetők' elegendő számát, az előfizetést a' lehetőségig kevésre, a' két kötet egész Exemplárt tsak 10 váltó forintra szabom.

Legszívesebb bizodalommal kérem annakökéért ezáltal mind azokat a' T. T. Urakat, a' kik más esetben is ez vagy amaz adott újj könyvre az előfizetést bé szokták szedni, ne sajnálják ez úttal is az efféle előfizetést az Előrefizető Uraktól, 's Asszonyoktól felvenni, 's azt legkésőbbben is September' 1 - ső napjáig kezemhez szolgáltatni, Pestre a' Serviták' Piatzán az *Urban házba*. Lehet még előre fizetni ugyantsak Pesten, T. Kisszántói *Pethe Ferentz* Urnál (az új Ürményi-háznál Bálvány utzán; Götter-Gasse Nro. 195) és Könyváros *Eggerberger* Urnál a' Barátok' piatzán. (Bétsben pedig T. Professor *Márton József* Urnál és a' Magyar Kurir' íróinál. Minden 10 Exemplárra ingyen adom a' 11-diket az Előfizetést öszveszedő Uraknak, 's azoknak, a' kik személyesen is 10 vagy többet vesznek. Írtam Pesten, Május hónapban, 1816.

Lugasi Fodor András
Seb 'S Orvos-Doktor és szülést-segítő